

Dr. Orosz Mária – Nemzeti Jogszabálytár

Horváth Eszter, Budapest

2019. szeptember 23.

"Egy regisztráció nélkül, ingyenesen, bármikor hozzáférhető közszolgáltatás." - összegzi Orosz Mária a Nemzeti Jogszabálytár lényegét, hozzátéve: "Alapvető célja, hogy napi ügyeink viteléhez jogszabályi segítséget kapjunk." - A Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft. jogi tartalomszolgáltatási igazgatójával a Jogi Fórum (link: <https://www.jogiforum.hu>) újságírója beszélgetett a jogalkotó által életre hívott új, rendkívül sokrétű jogszabályszöveg-szolgáltatásról. A teljes interjú a Jogi Fórum oldalán elolvasható (link: <https://www.jogiforum.hu/interju/183>).

Mi is az a Nemzeti Jogszabálytár? Mit tartalmaz? Hitelesek az itt közzétett jogszabályok?

A Nemzeti Jogszabálytár - www.njt.hu - alapvetően jogszabályokat tartalmaz, méghozzá azok hatályosított verzióját, vagyis a normák módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegét. A jogalkotónak a Nemzeti Jogszabálytárral alapvetően az volt a célja, hogy a napi ügyeink viteléhez akár az állampolgárok, akár a cégek jogszabályi segítséget kapjanak. Pusztán azért ne kelljen ügyvédhez szaladgálni, mert valamilyen jogszabályszövegre kíváncsi vagyok, ha folyamatban van egy ügyem, a NAV-nál, vagy bármilyen hatóságnál, akkor én annak jogszabályi háttéréről tudjak tájékozódni, legyen hová nyúlnom, ha kapok egy olyan határozatot, amiben jogszabályi hivatkozás van. Ez az oka, hogy alapvetően jogszabályszövegeket, illetve bizonyos közjogi szervezetszabályozó eszközöket tartalmaz az oldal. Ez utóbbiak közül azok a határozatok és normatív utasítások szerepelnek az <http://www.njt.hu>, amit a Nemzeti Jogszabálytárról szóló kormányrendelet (338/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet) határoz meg, mint például az Országgyűlés határozatait, az Alkotmánybíróság határozatait, a köztársasági elnöki határozatokat, miniszteri utasításokat.

A cél tehát, hogy **napi ügyeink viteléhez kapjunk segítséget**. Ezekhez általában elégséges az általános elévülési időt figyelembe venni, ezért az oldalon **öt évre visszamenőleg elérhetőek a jogszabályszövegek**. Ez az időtartam az NJT-n egy picit kiterjesztően van értelmezve, hiszen nem a lekérdezés időpontjától visszamenőleg számítjuk az öt évet, hanem az ötödik év január 1-jéig érhetőek el a jogszabályok időállapotai. Például ha most megnézzük az SZJA törvényt, akkor 2014 január 1-jéig tudunk visszamenőleg keresni az időállapotok között. Időben előre pedig három időállapot elérhető azoknál a jogszabályoknál, amelyeknél ilyen egyáltalán létezik. Például a TAO törvény esetében, ha ma megnézzük, korábban kihirdetett módosítások nyomán ismert már három jövőbeli állapota, amelyek az NJT-n el is érhetőek.

Ami még nagyon fontos: **Ha valakinek olyan jogszabályi időállapotra van szüksége, amit itt nem lát, akkor lehetőség van az igénylésre**. Ez egy nagyon egyszerű űrlap kitöltésével

és egy e-mail cím megadásával történik, ahová majd elküldi egy automatizált rendszer a szöveget. Egyébként ez az egyetlen eset, amikor bármilyen személyes adat megadását kérjük az NJT használata során. A Nemzeti Jogszabálytárnak ugyanis lényegi eleme, hogy egy **regisztráció nélkül, ingyenesen, bármikor hozzáférhető közszolgáltatás.**

A Nemzeti Jogszabálytárban az **önkormányzati rendeletek is elérhetők.** Ezekről érdemes tudni, hogy feltöltésük a jegyzők felelősségi körébe tartozik.

A Nemzeti Jogszabálytár „országos” része 2012. január 1-jével indult el, az önkormányzati rendelettár rész pedig 2013. július 1-jével. Az önkormányzatoknak volt némi felkészülési idejük arra, hogy elektronikus formában elérhetővé tegyék a rendeleteiket. Azt tudni kell, hogy az önkormányzati rendelettárban **nem feltétlenül találunk meg minden önkormányzati rendeletet.** Az önkormányzatoknak – mint említettem – 2013 július 1-jétől kötelező az új rendeleteiket feltölteni. Ha egy korábbi, még hatályos rendeletet módosítanak, akkor a módosítás után kell először feltölteni a már módosított verziót – tehát nem kellett minden korábbi rendeletet közzétenniük.

Fotó: Mohai Balázs / Jogi Fórum

Az NJT-n **elérhetők még nemzetközi szerződések módosításokkal egységes szerkezetű szövegei** is. Ha egy korábban kötött nemzetközi szerződés módosítását kihirdető törvény úgy rendelkezik, hogy a nemzetközi szerződést egységes szerkezetben közzé kell tenni a Nemzeti Jogszabálytárban, akkor ez annak a felülete, így nyilván itt nincs meg minden nemzetközi szerződés. Ebben az esetben nem „saját szöveget” publikálunk, hanem az adott nemzetközi szerződés módosítását előkészítő tárca által elkészített szöveg kerül hozzánk közzétételre – az NJT szolgáltatójaként mi csak közzétesszük.

A hitelességről: a jogszabályoknak csak és kizárólag a Magyar Közlönyben kihirdetett szövege, a Közlönyben kihirdetett módon hiteles. Ebből következik, hogy az NJT-n közzétett egységes szerkezetbe foglalt normaszövegek már nem hitelesek. Alapvetően csak tájékoztatási célt szolgálnak.

Miért és ki hozta létre a Nemzeti Jogszabálytárat?

Az NJT-t a jogalkotási törvénnyel (a [2010. évi CXXX. törvény](#)) hívta életre a jogalkotó. 2012. január 1-jével indult az országos hatályú jogszabályszoveg szolgáltatás, illetve az önkormányzati rendeletek esetében 2013. július 1-jével kezdődött meg a feltöltés. A célja, ahogyan már szóba került, az volt, hogy legyen egy általános tájékoztató felület, ahol szabadon elérhetőek a jogszabályszovegek.

Kiknek hasznos?

A laikus közönségen túl, jogászként is nagyon jól használható. A visszajelzések és a tapasztalataink azt mutatják, hogy a közigazgatás, a közigazgatási szervek nagyon nagy számban használják hatósági ügyekben is – tehát a napi munkájukban, és ugyanígy a jogszabályok előkészítésében is. A Nemzeti Jogszabálytár megújult felületét és új szolgáltatásait várhatóan 2020. január 1-jétől tesszük elérhetővé. Ez tartalmazni fog egy olyan, regisztrációval vagy ügyfélkapus belépéssel használható szolgáltatási szintet, ami szélesebb szakmai igényeket is ki fog tudni szolgálni, például egészen 1991-ig visszamenően elérhetőek lesznek jogszabályszovegek. Az öt éven túli szövegek hozzáférhetősége, hogy csak egy kiragadott példával éljek, a könyvvizsgálók esetében nélkülözhetetlen.

Mennyiben más az NJT, mint a kereskedelmi "konkurencia"?

Összehasonlítani a piaci szolgáltatók által ingyenesen elérhetővé tett szolgáltatásokkal érdemes az NJT szolgáltatásait.

Nagyon fontos, hogy az adatbázisnak, amiből a Nemzeti Jogszabálytár „táplálkozik” a forrása minden esetben a Magyar Közlöny elektronikus tőpéldánya.

Fotó: Mohai Balázs / Jogi Fórum

Az önkormányzati rendeletek esetében a forrás az önkormányzati rendeletek kihirdetéséért felelős jegyző, az ő felelőssége, hogy az oldalra a rendeletek feltöltésre kerüljenek. Emellett, az NJT rendeltetéséből adódóan, az önkormányzatok honlapját nem számítva – tehát ha csak

a jogszabály-gyűjteményeket vesszük számításba – más szolgáltatásokban ilyen tömegben nem érhető el önkormányzati rendeletek.

Az NJT-n elérhető jogszabályok forrása mellett – ahogy arról szó is volt – kiemelendő továbbá, hogy 5 évre visszamenőleg lehet jogszabályszövegeket elérni és 3 jövőbeni időállapota is elérhető a jogszabályoknak.

Mindezek mellett főként a laikusoknak hatalmas segítség, hogy a szókeresés mellett – aminek az a hátránya, hogy csak a jogszabályban előforduló szövegre tudok keresni, amihez jó, ha ismerjük a jogi kifejezéseket – tárgyszavas keresésre is van lehetőség. Gyakran emlegetett példám, hogy a jogalkotókon kívül talán senki nem tudja, hogy mi az a népegészségügyi termékadó, de ha azt mondom, hogy „chips-adó” azt mindenki ismeri és mindenki tudja, hogy miről van szó. A tárgyszavas keresés lehetőségét emiatt mindenképpen kiemelendőnek tartom.

Milyen formá(k)ban érhető el a Nemzeti Jogszabálytár? Úgy tudom készül egy telefonos applikáció is. Mikortól lesz ez és hogyan fog működni?

A Nemzeti Jogszabálytár a (www.njt.hu | www.njt.hu) oldalról érhető el. Jelenleg ez a felület is megújul az Igazságügyi Minisztérium konzorciumvezetésével – de alapvetően a Közlönykiadó lebonyolításában – megvalósuló Integrált Jogalkotási Rendszer nevű KÖFOP projekt keretében. Sok új funkcióval és új szolgáltatási szinttel találkozhatnak majd a felhasználók. A regisztráció nélküli szolgáltatás is megújul, ergonomikusabb, kényelmesebb lesz a használat. Például a keresett jogszabályt megnyitva, közvetlenül, önálló funkcióként működni fog a szövegkereső, a szakaszkereső. Most csak a böngészők keresőjével tudunk tallózni a jogszabályszövegekben. Vagy például könnyebben követhetővé válnak nem csak az előző időállapothoz képest megváltozott rendelkezések, de a következő időállapotban változó rendelkezések is, amelyeken egy erre szolgáló gomb segítségével egyszerűen végig tudunk haladni. Ugyanígy, könnyíti majd a használatot, hogy a jogszabályban más jogszabályra mutató hivatkozások kattinthatóvá, azonnal megnyithatóvá válnak.

A megújuló NJT-n **regisztrációs lehetőség is lesz**, amelynek segítségével vagy ügyfélkapuval tudnak majd belépni a felhasználók egy olyan felületre, ahol tulajdonképpen megnyílik az adatbázisunk. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy egészen 1991-ig visszamenőleg elérhetővé válnak a jogszabályszövegek. Ez óriási nagy változás.

Lesznek további funkciók is, amik a regisztráció nélküli felületen nincsenek. Például **kedvenc jogszabályokat tud majd megjelölni** a felhasználó, ezeket így a későbbi használat során már nem kell újra megkeresni, azonnal megnyithatók. Ami fontos, hogy a kedvencek megjelölése mellett változásértesítőt lehet majd kérni megadott e-mail címre, tehát a „kedvenc” jogszabályok változásáról értesítést küld a rendszer.

Ennek a szolgáltatásnak a keretében lesznek majd elérhetőek az úgynevezett **„élethelyzeti tájékoztató” leírások**. Ez leginkább a laikus közönség igényeit szolgálja majd, elég széles spektrumban: cégalapítástól elkezdve mindenféle családi, támogatási, oktatási és számos más kérdésben. A felhasználó egy kérdőív segítségével tud majd eljutni egy olyan élethelyzetig, ami számára érdekes, illetve enélkül is tud majd böngészni az élethelyzetek között. Azon túl, hogy így tud tájékozódni egy adott témában – például, hogy egy útlevel csináltatásra miért

van szükség, hogyan kell intézni, milyen szervhez kell fordulni – itt is lehet e-mail értesítést kérni a változásokról. Az pedig már a szakmai közönségnek is érdekes lehet, hogy **egy adott területhez tartozó jogszabályi változásokról értesülhetnek.**

Fotó: Mohai Balázs / Jogi Fórum

Szintén újítás a **mobilapplikáció, ami Android és iOS felületre is elkészül.** A webes szolgáltatáshoz hasonlóan a mobilapplikációkban szintén regisztráció nélküli és regisztrációhoz vagy ügyfélkapus belépéshez kötött szolgáltatási szintek lesznek elérhetők. Ha nem regisztrálok, akkor hasonló szolgáltatásokat kapok, mint az NJT webes felületén: tudok keresni például a közismert jogszabály-rövidítések alapján is, illetve itt már a megújult NJT funkciókat érhetem el. Ugyanígy, az emelt szintű szolgáltatás az NJT webes emelt szintű szolgáltatásokkal lesz ekvivalens.

Az új szolgáltatások és a mobilapplikáció terveink szerint 2020. január 1-jétől lesznek elérhetők a felhasználók számára.

Viszonylag új elem a jogszabálytárban az "Indoklások Tára". Mit tartalmaz ez és mi a haszna?

A szolgáltatás az Alaptörvény hetedik módosításából (2018. június 28.) ered, amivel az Alaptörvénybe – a bíróságokról szóló részbe – bekerült egy olyan rendelkezés, hogy a bíróságok, amikor a jogalkalmazásuk során a jogszabályt értelmezik, a jogszabály céljának a megállapításánál a jogszabály preambulumbát és a jogszabály előterjesztője által készített indokolását kell, hogy figyelembe vegyék elsődlegesen. Ennek nyomán 2019. március 29-én megjelent az **Indokolások Tára** című lap első száma. Ez a Magyar Közlöny mellékleteként kerül kiadásra, tehát egy **hivatalos lap**. Ez hivatott az indokolások közzétételére. Korábban nagyjából 1991-ig találhattunk indokolásokat – leginkább törvényekhez –, amelyeket a Magyar Közlönyben tettek közzé. A Parlament honlapján el lehet érni a törvényjavaslatokhoz készült előterjesztői indokolásokat, azonban ezek nem feltétlenül felelnek meg a végül elfogadott törvényszövegnek. Azzal azonban, hogy az Alaptörvényben megfogalmazott követelmény, hogy a bíróságoknak figyelembe kell venni az indokolásokat, kellett egy hivatalos forma, hogy

valóban elérhetőek legyenek ezek a szövegek. Erre szolgál az Indokolások Tára, mint hivatalos lap. Itt elvárás, hogy **az adott jogszabályhoz tartozó végső előterjesztői – a megjelenő szöveghez igazított – indokolás** kerüljön közzétételre. Ezek az indokolások kerülnek másodközlésre az NJT-n, és azzal, hogy amikor az NJT főfelületén keresünk egy jogszabályt és ehhez van indokolás, ez vizuálisan (egy kis „i” betűs ikon) jelzett a felületen, így egyszerűen lehet megtalálni. **Egy adott jogszabálynál tehát azonnal látható, hogy van-e hozzá indokolás és az „i” betűre kattintva az indokolás szövegét közvetlenül elérjük.**

A Nemzeti Jogszabálytár jogszabály fordításokat is tartalmaz. Mennyit és milyen szempontok szerint történik ezek kiválasztása? Hitelesek ezek a fordítások?

Az oldalon jelenleg az Alaptörvény és még 32 törvény angol nyelvű fordítása érhető el. **Trócsányi** miniszter úr 2017-ben indította a jogszabályfordítási programot annak érdekében, hogy a fordítások publikálásával az ország jogi versenyképességét elősegítsük. A cél, hogy a Magyarországon működő, vagy éppen ide készülő gazdasági szereplők tájékozódni tudjanak. Ezért első körben alapvetően a magánjogi jellegű jogszabályok kerültek fordításra (például a kereskedelmi törvény, a fogyasztóvédelmi törvény), illetve a nagy kódexek, mint például a Pp. a Ptk., az Ákr. Jelenleg is számos törvény fordítása van előkészületben. Folyamatban van Munka törvénykönyve, a Btk, és a Be. fordítása.

Az induláskor azt is felmérték, hogy melyik állami szerveknél van már elkészült fordítás, ezeket próbálták egy felületre összegyűjteni, a terminológiát egységesíteni. A szövegek nagyon komoly lektorálási folyamaton mentek át, a fordítások aloldalról elérhető az Igazságügyi Minisztérium terminológiai adatbázisa is, amely a magyar jogszabályok jellemző, magyarázatokkal ellátott szakkifejezéseit tartalmazza angol és magyar nyelven.

Az első fordítás 2018. júniusában került fel az oldalra. A fordítások rendszeresen frissülnek, tehát ha egy jogszabályban van jelentősebb változás, akkor a fordítás hozzáigazításra kerül a hatályos normaszöveghez.

Fotó: Mohai Balázs / Jogi Fórum

A fordítási program indulása óta számtalan megkeresés érkezett az IM-hez állami és gazdasági szereplőktől, magánszemélyektől újabb fordítások iránt, ezek segítenek az igények felmérésében, és a fordítandó jogszabályok körének alakításakor figyelembe vételre kerülnek.

Ennél az aloldalnál is adott az a könnyítés, hogy a Nemzeti Jogszabálytárban indított keresés esetében már a találati listán vizuálisan megjelenik (egy kis brit zászló ikon jelzi), ha egy jogszabálynak van elérhető fordítása. Ennek szövegéhez a zászló ikonra kattintva szintén közvetlenül eljuthatunk.

A hitelességről ugyanazt tudom elmondani, mint a magyar nyelvű jogszabálysövegek esetében: a normaszövegeknek a Magyar Közlönyben kihirdetett verziója a hiteles, ebből következően a fordítások nem hitelesek.

Orosz Mária kodifikátor és európa jogi szakjogász. 2001 óta vezeti a Közlönykiadó hatályosítási programját, amelynek eredményeként létrejövő jogi adatbázis a Nemzeti Jogszabálytár, korábban a Hatályos Jogszabályok Elektronikus Gyűjteménye és hivatalos állami kiadványok alapjául szolgált. Jogi és közigazgatási szakvizsgával rendelkezik, néhány évig jogi asszisztenseknek óraadóként közigazgatási alapismereteket oktatott, 2010 óta a Fővárosi Választási Bizottság tagja.